

Absolventka Fakulty ekológie a environmentalistiky Zuzana Burdová

„Mám prácu! V odbore!! A na východe!!!“ čítam e-mail od našej absolventky Zuzany Burdovej. No ktorý učiteľ by sa nepotešil? Akú prácu? Kde? A ako ju získala? Čo ju čaká?

Zuzka, Fakultu ekológie a environmentalistiky si ukončila v júni 2014. Aké si mala vtedy plány?

Každý niečo plánuje. Ja som vedela iba to, že chcem pracovať v odbore. Reči spolužiakov, že „aj tak sa stretne na úrade práce a budeme robiť v supermarkete“, k tomu divný pocit, že nám školské časy končia, posledné ťažké skúšky, diplomovka, v tom všetkom človek ľahko môže podľahnúť depresii. Ja som ale bola odhodlaná robiť niečo, čo ma baví. Nejaké presné plány som však nemala. Najskôr som rozmýšľala, že skúsím doktorské štúdium. Ponuka môjho skvelého vedúceho diplomovej práce bola lákavá (týmto pozdravujem prof. Škvareninu na KPP). Hoci ma téma klimatických zmien zaujímala počas celého štúdia, rozhodla som sa počúvať svoju intuíciu a predsa len skúsiť niečo iné. Vedela som, že aj keď mi Zvolen a ľudia v ňom prirástli k srdcu, potrebujem odísť už niekam inam. Raz som sa len tak medzi rečou od kamarátky dozvedela, že sa dá ísť na Erasmus+ aj ako absolvent. Ako to už u mňa býva, spontánne som ešte v ten deň bežala na rektorát zistiť podmienky.

VĎAKA ZA BRUTÁLNE

Prečo si sa rozhodla pre Erasmus+? Bolo národné sa naň dostať?

Ako som dobehla na rektorát, zistila som, že na podanie prihlášky mi zostávajú už len 4 dni. Erasmus+ ponúka pre čerstvých absolventov možnosť vycestovať a stážovať vo firme alebo organizácii, ktorá sa venuje odboru, ktorý ste vyštudovali. Ak sa chcete uchádzať o túto absolventskú mobilitu, musíte si však sami nájsť pracovné miesto v zahraničí a, samozrejme, úspešne ukončiť štúdium. Za tieto 4 dni som teda musela nájsť miesto v odbore a vybaviť kopec otravných úradných dokumentov. Keďže ja stále pochybujem o svojich jazykových znalostiach a času na vybavenie kompletnej prihlášky som mala málo, rozhodla som sa, že to skúsím aspoň v Českej republike. Napísala som piatim organizáciám venujúcim sa krajinnej ekológii či ochrane prírody. Mala som neskutočné šťastie, že mi v priebehu dvoch dní prišlo 5 mailov s kladnou odpoveďou, že som u nich vítaná. Pracovná posila, ktorá dostane grant a tak firmu nebude nič stáť, bola pre zamestnávateľov naozaj lákavá. Vybrala som si školské zariadenie pre environmentálne vzdelávanie Lipka (www.lipka.cz). Tá ma viacero pracovísk, pričom každé sa orientuje na inú oblasť. Ja som chcela stážovať na pracovisku Rychta, ktoré je zamerané na krajinu – jej vývoj, väzby a súvislosti v nej a vplyv človeka na krajinu. To bolo to pravé pre mňa, keďže som skončila odbor ekológia a využívanie krajiny. Kompletnú prihlášku som odniesla v posledný možný deň. Asi o mesiac vybrali šiestich uchádzačov z celej univerzity, medzi nimi som bola aj ja. Všetkým nám schválili grant na dobu 5 mesiacov.

Aký bol prvý deň v práci?

Prešťahovala som sa do mesta Vyškov 30 km od Brna, kde som nikoho nepoznala. Nastúpila som 1. augusta a vôbec som netušila, čo ma čaká. Moje pracovisko bolo v malej dedinke Krásensko v Drahanskej vrchovine. Ráno sa v autobuse okrem mňa a jednej babičky viezla aj moja šéfka. Všetci ma pekne privítali, ukázali mi pracovisko, miesto v kancelárii a potom sme podrobne rozobrali, čo budem ako stážistka u nich robiť.

Čo to bolo?

Počas školského roka prebiehali pobytové vzdelávacie programy pre žiakov od 6 do 20 rokov. Nastúpila som v lete, takže ma čakal týždňový intenzívny tábor v prírode. V rámci slovensko-českej spolupráce bol pre 50 nadaných stredoškôľakov zo žilinského aj juhomoravského kraja. Taký mix žiakov, čo vyhrali biologické či geografické olympiády a tábor mali za odmenu. Každý deň sme mali nejakú tematicky zameranú – napr. deň botanika, potom zoológia, dendrológia, krajinárstvo... Celé dni sme boli v teréne a žiaci si pod našim dohľadom robili vlastný podrobný od-

borný výskum územia. Prvý týždeň som však prišla do kontaktu aj s mojimi „obľúbenými“ GISmi. Vtedy som sa veľmi smiala, že ako rýchlo ma dobehli, lebo počas štúdia ma GISové predmety poriadne potrápili. Potom som učila programy zamerané na hydrobiológiu, globálne vzdelávanie či územné plánovanie. Pobyt boli troj- alebo päť- dňové, všetko bolo učené zážitkovou formou. Napr. všetci dostali hydrobiologické pomôcky a vybrali sa do rybníka robiť výskum alebo sme v lese aj na lúke robili entomológiu. Pozorovať, ako dievčatá pištia pri určovaní hmyzu, bola s kolegom naša obľúbená činnosť. Robili sme aj exkurzie do CHKO Moravský kras. Je tam viac ako 1 100 jaskýň, z toho len 5 je verejnosti prístupných. Tak som sa dostala aj do jaskýň, do ktorých majú prístup len jaskyniari, odborníci a lektori z Lipky. Zažila som aj lezenie do jaskyne, kde vchod bol ako do kanála, rebříkom dolu a potom pokľaciačky v blate. Ideťte hodinu, len s čelovkou a helmou na hlave, teplota 6 stupňov, zima, vlhko a úzke priestory. Nadávala som sebe samej a myslela som si, že sa živá vonku už nedostanem. Stálo to však za to. Ročne sa do tejto jaskyne dostane len stovka ľudí, verejnosť má vstup zakázaný.

Čo ťa v práci prekvapilo?

Najväčším prekvapením pre mňa bolo, že slovenčine česká mládež nerozumie, stredoškôľáci ešte ako tak áno, no pre mladších žiakov bola niekedy slovenčina úplná exotika. Tiež, že české deti chodia do prírody veľmi málo. Viem, že aj s tými slovenskými to ide dolu vodou, ale zažila som pobyt, keď nám deti po 2 km prechádzky cez rovné pole plakali, že ich bolia nohy. Obrovské množstvo sladkostí, ktoré im rodičia na 1-dňový pobyt nabalili, bolo neskutočné. Videla som plačúce dieťa, ktoré, keď sa v prvý deň pobytu u nás dozvedelo, že im nedáme heslo na wifi, dostalo totálny amok. Zažila som však aj slzy radosti, keď 10-ročné dievčatko z Prahy videlo prvýkrát v živote hviezdnu oblohu, detskú radosť z chyteného pavúka... aj spontánna radosť z behania v blate je úžasná, len tým deťom musíme dať priestor na pobyt v prírode, tak, ako sme to kedysi mali aj my.

Hovoriš, ako by si mala 50... :-)

Prekvapilo ma, že pár kilometrov za hranicami je krajinárstvo úplne na inej úrovni. Napr. ak bývate v obci, ktorá leží v CHKO, tak si len tak nemôžete prerobiť svoj starý dom s tradičnými prvkami, vyjadriť sa musí krajinný architekt. Možno sa to zdá obmedzujúce, ale len tak vieme zachovať *genus loci*. U nás si ľudia dajú plastové okná do drevenice, tradičné ornamenty na fasáde zakryjú polystyrénom a čaro starého je fuč.

Čo si zo štúdia na fakulte využila? A čo Ti naopak chýbalo?

Pomohlo mi, že som ovládala latinské názvy

POZNÁVAČKY

rastlín a živočíchov – predsa len tie české názvy sú iné, rozumela som si tak oveľa lepšie s kolegami. Využila som snáď všetky predmety. Dovzdelala som sa tam musela akurát z miestnej histórie.

Ako študentka si sa venovala mnohým mimoškolským aktivitám. Prosím, spomeň niektoré.

Od prvého semestra som vedela, že je dobré sa zapájať do mimoškolských aktivít. Viem, že nie každý má takú povahu „byť skoro všade a robiť skoro všetko“, no príležitostí je vždy dosť a je len na každom z nás, či sa ich chytíme. Pomáhala som organizovať Deň Zeme, Plodobranie, občas som prispievala do časopisu FEE. Mala som šťastie, že som spoznala skvelých ľudí a aj v ročníku sme boli taká partička aktivistov. Spoločne sme rozbehli „ekocentrum“ a združenie TUNATU, vegánske večery, vymýšľali sme premietania, prednášky. Organizovali sme 2-krát fakultný ples, 2 roky som bola aj v študentskej časti akademického senátu FEE. Všetko som robila dobrovoľne na úkor vlastného voľného času, no pozitívne ohlasy študentov nás posúvali vpred.

V ktorých aktivitách by si radila študentom pokračovať a prečo?

Študenti, ak máte pocit, že sa na škole a intráku „nič nedeje“, ste to práve vy, čo máte niečo urobiť. Nebojte sa zorganizovať, zrealizovať svoje nápady, možno sa z toho stane tradícia. Nedajte sa odradiť tými, čo nič nerobia a čo sa vám smejú, že „ste všade boli a všetko videli a ste všade tam, kde sa niečo deje“. Možno už nikdy nebudete mať toľko času na kreatívne nápady ako počas výšky. Tak šup do toho! :-)

Kde si sa po skončení Erasmu zamestnala?

Pracujem v obci Zemplínske Hámre, kto-

rá je vstupnou bránou do CHKO Vihorlat. V 18. storočí sa tu ťažila železná ruda, v rámci projektu sa tu urobil Hámorský náučný chodník, súčasťou ktorého je aj ekomúzeum, venujúce sa baníctvu a železiarstvu. Pracujem tu ako odborná lektorka. Okrem tradičných prehliadok vonkajších expozícií sa venujeme aj krajinnej histórii, ktorá je zaujímavá, no veľmi málo preskúmaná. Objavili sme tu historické krajinné štruktúry – pingové polia, ktoré predstavujú fragmenty povrchovej ťažby. Našla sa stará mapa obce, chystáme porovnávania využívania krajiny.

Aký bol pohovor? Alebo si len poslala životopis?

Keď mi skončila stáž, zbalila som si rucksak, spacák a išla na 5 týždňov cestovať. Potom za dva mesiace, čo som bola na obávanom úrade práce, som si urobila bezplatný kurz v rámci luventy na zážitkové vzdelávanie. Hľadala som prácu, poslala 57 životopisov, na čo mi prišli len dve odpovede – jedna, že do výberového konania nepostupujem, lebo nemám prax, a druhá, že ma pozývajú na pohovor do skoro susednej obce. Na to, že to bol môj prvý pohovor, dopadlo to skvele. Vyzdvihli práve to, že som bola aktívna počas štúdia (áno, každú aktivitu, čo ste robili, si do životopisu zapíšte). Mám vraj skončený „neskutočne zaujímavý odbor“, asi zaujal aj odborný prehľad z mnohých prírodovedných oblastí získaný počas štúdia. Zisťovali, ako dobre poznám CHKO Vihorlat. Trojčlennej komisii som vraj povedala také veci, o ktorých ani netušili, a keď som im rozprávala latinské názvy chránených rastlín a živočíchov, tak ma radšej stopli. Vďaka za tie brutálne poznávačky na FEE!(Smiech) Postúpila som do druhého kola, kde sme boli už len dvaja. Testovali našu angličtinu. To som si myslela, že ozaj nemám šancu,

ale podarilo sa – neviem akým zázrakom. (Smiech)

Akú máš náplň práce?

Od nového školského roka pracujem ako odborná lektorka. Robíme zážitkové vzdelávanie pre žiakov v oblasti histórie, kultúrneho dedičstva, využívania krajiny, envirovýchovu aj globálne vzdelávanie. Cez letnú sezónu pracujem aj v turistickom centre, sprevádzam návštevníkov po náučnom chodníku a po turistických trasách v CHKO Vihorlat. Robím odborný výklad. Niekedy sa cítim ako na terénnych cvičeniach, ale teraz som ja tá, ktorá rozpráva o význame mŕtveho dreva, učí ľudí ako rozoznávať stromy, rastliny. Občas sa rozčuľujem, že niekto nevie rozoznať dub od buka. Vtedy mám chuť vypýtať si indexy a dávať ľuďom FX. Teraz chápem, prečo sa profesor niekedy tak rozčúľil na prednáške alebo nás vyhadzoval zo skúšky. (Smiech)

Aké máš plány?

Teším sa, že v práci môžem deťom ukazovať, aká je príroda úžasná. Mám veľa nápadov, ktoré chcem realizovať, napr. robiť pobyty zamerané na „prežitie v prírode“ pre deti, ale aj pre dospelákov, veď väčšina ľudí nikdy nebivakovala pod hviezdnu oblohou. Celkovo plánujem prijímať to, čo mi život prinesie (veď nič iné mi neostáva) a snažiť sa pracovať na sebe, aby aj naďalej mojou kanceláriou boli bukove lesy vo Vihorlatských vrchoch. Ale človek nikdy nevie, čo je pre neho „nachystané za rohom“...

Ďakujem Ti za rozhovor.

Veľmi Ti držím palce a verím, že budeme môcť naďalej spolupracovať.

Rozhovor pripravila:

Ing. Zuzana Gallyayová, PhD.

